

ผลการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยในเครือข่ายโรงเรียนเทศบาลจังหวัดขอนแก่น*

THE RESULTS OF GROUP ART ACTIVITIES ON PLANNING SKILLS OF EARLY CHILDHOOD IN THE NETWORK OF MUNICIPAL SCHOOLS KHON KAEN PROVINCE

เจนจิรา พรหมพิว¹ และ นนทชนนปภ พาลินทร²

Jenjira Prompiew¹ and Nontachanonpapob Palintorn²

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชธานี

¹⁻²Rajthani University, Thailand

Corresponding Author's Email: janjiratangmo@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม และ 2) เปรียบเทียบทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างคือเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านตูม สังกัดสำนักการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม จำนวน 24 แผน และ 2) แบบสังเกตทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย จำนวน 14 ข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสังเกตพฤติกรรมระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง และ 2) ทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มสูงกว่าก่อนได้รับการกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การวางแผนร่วมกันในกลุ่ม การแก้ปัญหา การแบ่งปัน การมีน้ำใจ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่าทุกด้านมีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มช่วยส่งเสริมทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม, ทักษะการวางแผนเด็กปฐมวัย

* Received 22 October 2025; Revised 30 October 2025; Accepted 6 November 2025

Abstract

This research aims to 1) Study the planning skills of early childhood children before and after participating in group art activities, and 2) Compare the planning skills of early childhood children before and after participating in the activities. The samples were 20 boys and girls aged 5–6 years, enrolled in Kindergarten 3 at Ban Toom Municipal School under the Office of Education, Khon Kaen Municipality. They were obtained by cluster random sampling, using the classroom as the sampling unit. The research instruments consisted of : 1) A set of 24 lesson plans for group art activities, and 2) An observation form for assessing the planning skills of early childhood children with 14 items. Data were collected through behavioral observation during activity participation, and analyzed using basic statistics including mean, standard deviation, and the t-test for dependent samples to compare pretest and posttest mean scores. The results revealed that : 1) The planning skills of early childhood children before participating in group art activities were at a moderate level, and after participation, at a high level; and 2) The planning skills of early childhood children after participating in group art activities were significantly higher than before participation at the .01 level of statistical significance. When considering each aspect—creative thinking, group planning, problem-solving, sharing, generosity, discipline, responsibility, and self confidence—it was found that all aspects showed significant improvement at the .01 level. The research concluded that group art activities effectively promote the planning skills of early childhood children.

Keywords: Group Art Activities, Planning Skills Early Childhood

บทนำ

การจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มสำหรับเด็กปฐมวัยช่วยส่งเสริมพัฒนาการรอบด้าน โดยเฉพาะทักษะการวางแผนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ Executive Function (EF) ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การตั้งเป้าหมาย การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) กิจกรรม เช่น การวาดภาพ ระบายสี ปั้น ตัดปะ และประดิษฐ์จากเศษวัสดุ เปิดโอกาสให้เด็กคิด วางแผน และปฏิบัติร่วมกันอย่างอิสระ ครูทำหน้าที่ชี้แนะและจัดสภาพแวดล้อมให้

เหมาะสม กิจกรรมกลุ่มช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเอง การวางแผนที่ดีลดความซ้ำซ้อน กำหนดขอบเขตงาน และบริหารจัดการกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดของ ไวโกสกี การเรียนรู้เกิดขึ้นผ่านปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยเฉพาะในเขตพัฒนาการใกล้เคียง (ZPD) ซึ่งเด็กจะพัฒนาได้ดียิ่งขึ้นเมื่อได้รับความช่วยเหลือ ดังนั้น การส่งเสริมทักษะการวางแผนผ่านกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มจึงช่วยพัฒนา EF และทักษะทางสังคมควบคู่กัน เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

จากสภาพปัจจุบันของทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยเบื้องต้นพบว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในระดับอนุบาลปีที่ 3 พบว่าหลายโรงเรียนให้ความสำคัญกับการเรียนอ่าน เขียน หรือท่องจำ มากกว่ากิจกรรมศิลปะ และบางแห่งจัดกิจกรรมซ้ำ ๆ ทำให้กิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มไม่สม่ำเสมอ การจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มอย่างสม่ำเสมอและหลากหลายช่วยส่งเสริมทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย เด็กได้ร่วมมือ ช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และวางแผนร่วมกัน การทำกิจกรรมเช่นนี้ช่วยพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ สังคม และทักษะการวางแผน นอกจากนี้ การให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผนอย่างอิสระ โดยครูเป็นผู้สนับสนุน จะช่วยให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ในตนเอง และพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและการสร้างผลงานที่เหมาะสมกับบริบท (วิภาดา อาริสมย์, 2566) ดังนั้น การจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มอย่างสม่ำเสมอและหลากหลายถือเป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย

จากที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มโดยใช้กระบวนการวางแผนของเด็กปฐมวัยเป็นแนวทางการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติที่เน้นศูนย์กลางเด็ก (Child-Centered Learning) เปิดโอกาสให้เด็กใช้สื่อที่เหมาะสม สร้างสรรค์ผลงาน และฝึกการตัดสินใจ การสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาในกลุ่ม (Murphy, 1999) การจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอช่วยส่งเสริมทักษะการวางแผน ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดอย่างเป็นระบบ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Vygotsky, 1978) อีกทั้งยังช่วยให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์และพึงพอใจในผลงาน ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและพัฒนาทักษะการวางแผนของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขนิษฐา บุนนาค. (2562).

ดังนั้นเหตุผลในข้างต้นจะเห็นได้ว่า ทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องฝึกผ่านการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เด็กได้ริเริ่ม วางแผน และจัดระบบงานอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้เกิดความสนใจสร้างสรรค์ผลงาน และพัฒนาทักษะการวางแผนอย่างเป็นระบบ การจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มโดยใช้กระบวนการคิดวางแผนของเด็กจึงเป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาทักษะการวางแผน และสร้างพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ในระดับต่อไป อรุณี ทรดาล. (2557).

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังโดยการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม (Group Art Activities) เป็นแนวทางการเรียนรู้แบบศูนย์กลางเด็ก ที่เน้นการลงมือปฏิบัติและความคิดสร้างสรรค์ (Isenberg & Jalongo, 2001) กิจกรรมกลุ่มช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำงานร่วมกัน การสร้างสรรค์ผลงาน และให้เด็กเลือกสื่อและวิธีการทำงานด้วยตนเอง ส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบและแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Winner, 2013) งานวิจัยพบว่ากิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มช่วยพัฒนาทักษะการสังเคราะห์ความคิด การวางแผน และพัฒนาการด้านสติปัญญา สังคม และอารมณ์ของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญ (วิภาดา อาริรมย์, 2566)

2. ทักษะการวางแผน (Planning Skills) เป็นทักษะสำคัญของเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กคิดล่วงหน้า จัดลำดับกิจกรรม และตัดสินใจเพื่อบรรลุเป้าหมาย การพัฒนาทักษะนี้สอดคล้องกับทฤษฎีของ (Vygotsky, 1978) ที่เน้นปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ผ่าน “โซนแห่งการพัฒนาใกล้เคียง” งานวิจัยพบว่ากิจกรรมกลุ่มที่เน้นการสร้างสรรค์ เช่น วาดภาพ ประดิษฐ์ และเล่นสื่อศิลปะ ช่วยฝึกการวางแผน การแก้ปัญหา การสื่อสาร และความร่วมมือกับเพื่อนอย่างเป็นระบบ โดยมีครูคอยสังเกต แนะนำ และกระตุ้น จะช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะการวางแผนและความคิดสร้างสรรค์ได้เต็มศักยภาพ (Berk, 2013)

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยแสดงความคิด จินตนาการ และอารมณ์อย่างอิสระ พร้อมพัฒนาทักษะการวางแผน การสื่อสาร การแก้ปัญหา และความร่วมมือกับเพื่อนครูทำหน้าที่กระตุ้นและเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างครบถ้วน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครจังหวัดขอนแก่น ปี 2567 จำนวน 244 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเทศบาลบ้านตูม สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครจังหวัดขอนแก่น ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม โดยหลักการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มและการวางแผนของเด็กปฐมวัย คือ จัดกิจกรรมเป็นกลุ่มในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ เวลา 10:00 น. – 10:40 น. ใช้เวลาประมาณ 40 นาที ทั้งหมด 8 สัปดาห์ ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ และ วันพฤหัสบดี จากการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยจากบทเรียนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2. การสร้างแบบสังเกตทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย จำนวน 14 ข้อ นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 จากเครื่องมือชุดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย หนังสือ บทความ คู่มือเอกสารการสอนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนของเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อการวางแผนของเด็กปฐมวัย

2.2 วิเคราะห์แผนกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อการวางแผนของเด็กปฐมวัยโดยกำหนดให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์เรียนรู้

2.3 เรียบเรียงเนื้อหาและจัดทำแผนกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อการวางแผนของเด็กปฐมวัย

2.4 การสร้างแบบสังเกตทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยโดยศึกษาแนวคิดและปรับปรุงจากแผนกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ชุดกิจกรรมและแบบสังเกตต่าง ๆ จากหลักการสร้าง

2.5 แบบสังเกตพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา ความสามารถในการวางแผนของเด็ก การจัดกิจกรรมศิลปะ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล พร้อมข้อเสนอแนะ ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจน ความถูกต้องของภาษา และความสอดคล้องของแบบสังเกตกับวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

เห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

2.6 นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องแล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 ขึ้นไป แบบสังเกต

พฤติกรรมในการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อการวางแผนของเด็กปฐมวัย จำนวน 14 ข้อ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ แบบสังเกต เพื่อประเมินความสามารถ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล การทดลองจากกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 ชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี (Pre-test) โรงเรียนเทศบาลบ้านตูม สังกัดสำนักการศึกษาเทศบาลนครจังหวัดขอนแก่น จำนวน 20 คน คือ การจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม ซึ่งจะมีการทดลองในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ใช้เวลาวันละ 40 นาที ระหว่าง เวลา 10:00 - 10:40 น. โดยทำการทดลองแบบกลุ่ม มีขั้นตอนดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนในการทำวิจัย คือ โรงเรียนเทศบาลบ้านตูม สังกัดสำนักการศึกษาเทศบาลนครจังหวัดขอนแก่น

2. ผู้วิจัยจัดเตรียมห้องเรียนสำหรับกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม จัดแบ่งพื้นที่ อุปกรณ์ และสิ่งของที่ดึงดูดความสนใจ เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 จากนั้น แนะนำจุดประสงค์และเนื้อหาบทเรียน พร้อมทบทวนความเข้าใจ ก่อนแบ่งเด็กเป็น 4 กลุ่ม ให้ทำกิจกรรมศิลปะตามโจทย์และแบบทดสอบการวางแผน โดยเวลาการทำกิจกรรมปรับได้ตามความเหมาะสม

3. ผู้วิจัยจะทำการทดลองตามแผนกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี (Post-test) ด้วยการสังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม คือ การมีความคิดริเริ่มการวางแผนงานอย่างสร้างสรรค์ การมีปฏิสัมพันธ์พูดคุยวางแผนกันในกลุ่ม ด้านการแบ่งปัน การมีน้ำใจ การระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะมีการทดลองในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ใช้เวลาทำการทดลอง 8 สัปดาห์ โดยทำการทดลอง 3 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี ในช่วงเวลา 10:00 - 10:40 น.

4. เมื่อดำเนินการทดลองจะทำการสังเกตสังเกตพฤติกรรมจากการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อการวางแผนของเด็กปฐมวัย (Post-test) โดยใช้แบบสังเกตฉบับเดียวกันกับแบบสังเกตที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง พร้อมเก็บคะแนนไว้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและเมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วผู้วิจัยนำข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมคะแนนจากแบบสังเกตสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อการวางแผนของเด็กปฐมวัย เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทดลองจากกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังจากการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มและการวางแผนของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลคะแนนจากการทดลองกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มี อายุ 5-6 ปี โดยใช้ t-test (Dependent Samples) ก่อนและหลังการทำกิจกรรมมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติข้อมูลงานวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณการเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t การเสนอผลการวิเคราะห์ และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการทดลองครั้งนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาระดับทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม ผลการศึกษาทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม โดยหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม

ทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย	ก่อนการจัดกิจกรรม			หลังการจัดกิจกรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การมีความคิดริเริ่มการวางแผนงานอย่างสร้างสรรค์	1.85	0.36	ปานกลาง	92	0.27	สูง
การมีปฏิสัมพันธ์พูดคุยวางแผนกันในกลุ่ม	1.87	0.34	ปานกลาง	2.92	0.28	สูง
ความรับผิดชอบ	1.89	0.32	ปานกลาง	2.94	0.25	สูง
การระเบียบวินัย	1.84	0.37	ปานกลาง	2.9	0.3	สูง
การแบ่งปัน	1.86	0.35	ปานกลาง	2.93	0.27	สูง
การมีน้ำใจ	1.81	0.39	ปานกลาง	2.89	0.31	สูง
การแก้ปัญหา	1.83	0.38	ปานกลาง	2.91	0.29	สูง
ความเชื่อมั่นในตนเอง	1.79	0.4	ปานกลาง	2.88	0.32	สูง
รวม 8 ด้าน	15.2	1.5	ปานกลาง	22.8	1.2	สูง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม ภาพรวมก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับปานกลาง และหลังได้รับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

- 1) การมีความคิดริเริ่มการวางแผนงานอย่างสร้างสรรค์ ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหลังได้รับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง
- 2) การมีปฏิสัมพันธ์พูดคุยวางแผนกันในกลุ่ม ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหลังได้รับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง
- 3) การแก้ปัญหา ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหลังได้รับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง
- 4) การแบ่งปัน ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหลังได้รับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง
- 5) การมีน้ำใจ ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหลังได้รับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง
- 6) การระเบียบวินัย ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหลังได้รับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง
- 7) ความรับผิดชอบ ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหลังได้รับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง
- 8) ความเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหลังได้รับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม ทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม โดยการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Samples ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม

ทักษะการวางแผน ของเด็กปฐมวัย	ก่อนการจัดกิจกรรม		หลังการจัดกิจกรรม		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การมีความคิดริเริ่มการวางแผนงานอย่างสร้างสรรค์	1.85	0.36	2.92	0.27	-25.67	< 0.001
การมีปฏิสัมพันธ์พูดคุยวางแผนกันในกลุ่ม	1.87	0.34	2.92	0.28	-26.45	< 0.001

ความรับผิดชอบ	1.89	0.32	2.94	0.25	-27.12	< 0.001
การระเบียบวินัย	1.84	0.37	2.9	0.3	-25.78	< 0.001
การแบ่งปัน	1.86	0.35	2.93	0.27	-26.23	< 0.001
การมีน้ำใจ	1.81	0.39	2.89	0.31	-24.89	< 0.001
การแก้ปัญหา	1.83	0.38	2.91	0.29	-25.67	< 0.001
ความเชื่อมั่นในตนเอง	1.79	0.4	2.88	0.32	-24.45	< 0.001
รวม 8 ด้าน	15.2	1.5	22.8	1.2	-25.67	< 0.001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 2 พบว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังผลการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย โดยรวมมีทักษะการวางแผนปฐมวัยและรายด้านสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการ* * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 2 พบว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังผลการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย โดยรวมมีทักษะการวางแผนปฐมวัยและรายด้านสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม ทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนว่าเด็กยังขาดการฝึกฝนทักษะการวางแผนอย่างเป็นระบบ และยังมีโอกาสจำกัดในการริเริ่ม ควบคุมตนเอง และแก้ปัญหาในบริบทของการทำงานร่วมกับผู้อื่น หลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่ม เด็กมีทักษะการวางแผนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ทั้งความคิดริเริ่ม การปฏิสัมพันธ์ การแก้ปัญหา การแบ่งปัน การมีน้ำใจ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเอง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ John Dewey (1938) ที่ชี้ว่า การเรียนรู้ที่แท้จริงเกิดจาก “การลงมือปฏิบัติและประสบการณ์ตรง” (Learning by Doing) การที่เด็กได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ตั้งแต่การวางแผน การออกแบบ ไปจนถึงการสร้างผลงานร่วมกัน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ฝึกการคิดล่วงหน้า การตัดสินใจ และการจัดลำดับขั้นตอน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะการวางแผนและความคิดเชิงระบบ

2. การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากครูและเพื่อนร่วมกลุ่มต่อการพัฒนาทักษะการวางแผน ผลการวิจัยยังพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มแสดงพฤติกรรม การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มากขึ้น เช่น ความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็น และความสามารถในการสำรวจเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่เน้นบทบาทของครูและเพื่อนร่วมกลุ่มในการสนับสนุนการเรียนรู้ใน “โซนแห่งการพัฒนาใกล้เคียง” (Zone of Proximal Development: ZPD) ครูที่มีบทบาทในการกระตุ้น ชี้แนะ และตั้งคำถามช่วยให้เด็กเกิดการคิดต่อยอด สำรวจ ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง อันเป็นการพัฒนา Executive Function ด้านการวางแผนอย่างเป็นลำดับ นอกจากนี้ ผล การศึกษายังสอดคล้องกับงานของ วิภาดา อาริสมย์ (2566) ที่พบว่า กิจกรรมศิลปะกลุ่มช่วย พัฒนาทักษะการวางแผน การคิดสังเคราะห์ และพฤติกรรมทางสังคม เช่น การแบ่งปัน การ ช่วยเหลือ และการมีน้ำใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมศิลปะกลุ่มมีศักยภาพใน การส่งเสริมทั้งทักษะทางสังคมและทักษะการคิดระดับสูงของเด็กปฐมวัย

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นแนวทางที่ส่งเสริม ทักษะการวางแผนอย่างเป็นระบบและครอบคลุมหลายด้าน ทั้งด้านความคิดสร้างสรรค์ การ แก้ปัญหา การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และความมั่นใจในตนเอง ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์ตรง มีโอกาสริเริ่มกิจกรรม และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มที่มีต่อ ทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ทักษะ การวางแผนของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มอยู่ในระดับปาน กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความคิดริเริ่มการวางแผน การมีปฏิสัมพันธ์และ พุดคุยวางแผนกันในกลุ่ม การแก้ปัญหา การแบ่งปัน การมีน้ำใจ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเอง อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน หลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ศิลปะเป็นกลุ่ม พบว่าทักษะทุกด้านอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดง ให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะการวางแผนของเด็ก ปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1.1 ครูสามารถนำกิจกรรมศิลปะเป็นกลุ่มไปปรับใช้ในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการวางแผนของ เด็กปฐมวัย โดยเน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและคิดวางแผนร่วมกัน 1.2 ครูควรเตรียมความพร้อม ทั้งตัวเด็กและตนเอง สังเกตและบันทึกพฤติกรรมเด็กแต่ละบุคคลเพื่อนำไปปรับปรุงการจัด กิจกรรม 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1 ควรนำกิจกรรมผลการจัดกิจกรรมศิลปะ เป็นกลุ่มที่มีต่อทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัย ไปส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ของ

เด็กปฐมวัย เช่น พัฒนาทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะพื้นฐานทางศิลปะของเด็กปฐมวัย 2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมจากผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ที่สามารถส่งเสริมทักษะการวางแผนของเด็กปฐมวัยได้ เช่น การจัดประสบการณ์แบบโครงงาน การจัดกิจกรรมศิลปะนอกห้องเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชนิษฐา บุนนาค. (2562). การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย. เรียกใช้เมื่อ 9 พฤษภาคม 2567 จาก <https://www.youngciety.com/article/journal/experience-plan.html>.
- วิภาดา อาริรมย์. (2566). การพัฒนาความสามารถการคิดสังเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชธานี*.
- สำนักงานศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น. (2567). *รายงานสถิติข้อมูลนักเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2567*. ขอนแก่น: เทศบาลนครขอนแก่น
- อรุณี หรดาล. (2557). *พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- Berk, L. E. (2013). *Child development* (9th ed.). Pearson Education.
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. New York, NY: Macmillan.
- Murphy, C. (1999). *Principles of effective teaching and learning*. New York, NY: HarperCollins.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- Winner, E., Goldstein, T. R., & Vincent-Lancrin, S. (2013). *Art for art's sake? The impact of arts education*. OECD Publishing.